

Att bilda förening

Kultur- och Fritidsförvaltningen

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

1. Att bilda förening

I Sverige råder organisationsfrihet, vilket innebär att vem som helst har rätt att bilda förening och kring vad som helst. En förening ska vara öppen för alla som medverkar och deltar i enlighet med föreningens mål. Det som krävs är ett antal personer som bestämmer sig, antar stadgar, utser en styrelse och ett föreningsnamn. Föreningen och dess styrelse är endast ansvariga inför sina medlemmar och har rätt att själv bestämma hur arbetet ska utföras samt vilka man ska samarbeta med.

1.1 Hur går man tillväga?

Förslag på tillvägagångssätt:

- Bjud in allmänheten till möte och information om föreningens bildande. Använd olika kanaler, som t ex annonser, nätet, affischer.
- Inför första mötet bör initiativtagarna ha arbetat fram förslag på stadgar och föreningsnamn, förberett dagordning och kontaktat eventuellt riksförbund.

Kalla därefter till det första årsmötet där medlemmarna väljer den ordinarie styrelsen, valberedning och revisorer. Styrelsen består av ordförande, vice ordförande, kassör, sekreterare, ledamöter och suppleanter. På det första årsmötet beslutar man också om stadgarna och när man ska ha årsmöten i framtiden. En förening är demokratisk, det vill säga alla medlemmar har lika stor rätt att påverka och alla är lika viktiga. När man ska besluta om något har varje medlem en röst.

1.2 Registrering

Man måste inte registrera föreningen, men det är bra att ha ett organisationsnummer. För att få ett organisationsnummer krävs registrering hos skatteverket, www.skatteverket.se. Organisationsnummer erhålls automatiskt för de föreningar som är skatteskyldiga eller som har anställda eller uppdragstagare för vilka man betalar skatt eller betalar avgifter. Man kan ansöka om dispens från att deklarerera om man bedömer föreningsverksamheten som allmännyttig, vilket de flesta ideella föreningar faktiskt är.

Föreningen har möjlighet att registrera sig på särskild blankett hos Kultur- och Fritidsförvaltningen. Efter varje årsmöte ska årsmötesprotokoll, verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning skickas in till Kultur- och Fritidsförvaltningen.

För att öppna bankkonto eller PlusGiro-konto behövs ett justerat protokoll, där det står föreningens namn, styrelsens medlemmar och vem som har rätt att teckna kontot (firmatecknare).

1.3 Mål

Föreningens målsättning är dess motor och "själ" och måste uttryckas på ett sådant sätt att alla inblandade förstår innebörden och kan ställa upp på den. Bra formulerade mål svarar på frågan; "vad föreningen arbetar för och vill".

1.4 Medlemmar

Det finns inga regler för hur många medlemmar man måste vara för att få bilda en förening, men ett bra riktmärke är minst tre personer.

2. Årsmöte

Årsmötet är det viktigaste mötet i föreningen. Det är då alla medlemmar bestämmer vilka som ska sitta i styrelsen. Det är också på årsmötet som man bestämmer vad föreningen ska arbeta med. Årsmötet kan ändra i stadgarna. Om årsmötet tycker att styrelsen skött sig dåligt kan de välja ny styrelse. Styrelsen arbetar mellan årsmötena. Styrelsen måste göra som det står i stadgarna och vad årsmötet bestämt.

2.1 Medlemsmöte

Mellan årsmötena kan man ha medlemsmöten då man t.ex. tar upp viktiga frågor som uppkommit och som man behöver alla medlemmars synpunkter på. Styrelsen kallar till medlemsmöten och arbetar sedan efter vad som beslutats där.

3. Finansiering

Det finns olika bidrag som föreningar kan söka, t.ex. aktivitetsbidrag eller hyresbidrag. För vidare information, kontakta Kultur-och Fritidsförvaltningen eller se under fliken Föreningsinfo / bidragsregler. Föreningen kan ha olika inkomster, till exempel medlemsavgifter, olika bidrag eller sponsring.

4. Styrelsen

Styrelsens uppgift är att, i ett årsbokslut, redovisa föreningens ekonomi inför medlemmar, förbund, kommun och skatteverket. Mellan årsmötena är det styrelsen som på styrelsemöten tar beslut om föreningens löpande verksamhet. De som valts in i styrelsen har till uppgift att företräda föreningen och i uppdraget ingår olika ansvar och arbetsuppgifter, t.ex.

- Se till att gällande lagar och regler iakttas
- Se till att beslut som fattas på årsmötet genomförs
- Planera, leda och föredela arbetet i föreningen
- Ansvarar för ekonomi, administration och olika aktiviteter
- Förbereda frågor till årsmötet
- Juridiskt och rättsligt ansvar

4.1 Styrelsens olika poster och uppdrag

Ordföranden leder och samordnar föreningens arbete, sammankallar och leder styrelsens möten. Ordföranden är firmatecknare, tillsammans med kassören.

Vice ordföranden sköter ordförandes uppgifter när denne har förhinder. I vissa föreningar fördelar ordförande och vice ordförande uppgifter sig emellan. Alla föreningar har inte en vice ordförande - men det är bra om det finns en.

Sekreteraren förbereder styrelsens sammanträden och föreningens möten. Skriver protokoll och har hand om föreningens handlingar. Upprättar förslag till verksamhetsberättelse. Skickar brev till medlemmar och styrelse och sköter föreningens posthantering.

Kassören sköter föreningens ekonomi, bokföring och medlemsförteckning. Betalar räkningar, söker bidrag, upprättar bokslut och tar in medlemsavgifterna. Ser till att föreningens medlemmar, byggnader och inventarier är rätt försäkrade.

Ledamöterna lägger förslag, beslutar och ansvarar för de uppgifter som de blivit ålagda.

Suppleanterna är ersättare för ledamöterna.

Valberedningen lägger förslag till årsmötet på namn/personer till kommande styrelse.

Revisorer ska kontrollera styrelsens arbete, bokföring, kvitton och bokslut. Lämna in en granskning av räkenskaperna s.k revisionsberättelse, till årsmötet. I denna föreslås om styrelsen får ansvarsfrihet eller inte - alltså om styrelsen får godkänt.

5. Olika typer av förening

Det finns två slags föreningar, ekonomiska och ideella. Ekonomiska föreningar har till syfte att främja medlemmarnas ekonomiska intressen. Ideella föreningar har som ändamål att främja medlemmarnas intressen på annat vis än ekonomiskt, t ex kultur - eller idrottsförening.

5.1 Ideell förening

En ideell förening är en samling människor som förenas runt en gemensam idé. En ideell förening har ofta ingen ekonomisk verksamhet och får inte ha ett vinstsyfte. Går föreningen med vinst ska den investeras i föreningen och därigenom bidra till verksamhetens utveckling. Ideella föreningar varierar mycket i storlek, det finns allt från några stycken medlemmar till väldigt många. Fackföreningarna och de politiska partierna är exempel på stora ideella föreningar.

5.2 Ekonomisk förening

En ekonomisk förening ska främja sina medlemmars ekonomiska intressen, vilket innebär att medlemmarna tjänar pengar på sin förening. Ekonomiska föreningar är kooperativa. Det betyder att varje medlem arbetar åt föreningen, t ex hantverksföreningar där man arbetar och säljer sina saker tillsammans. Det finns en lag om ekonomiska föreningar.

6. Stadgar

En förening måste ha riktlinjer/lagar för sitt arbete, vilka talar om hur föreningen ska arbeta. Dessa kallas för föreningens stadgar. Det är viktigt att noga ha tänkt igenom vilka stadgar man ska ha, så de täcker upp de situationer som uppstår och ställningstagande föreningen måste göra. Det skapar tydlighet, trygghet och smidighet i arbetet. Föreningens styrelse och medlemmar behöver då inte tvivla på eller lägga onödig kraft på hur saker och ting ska skötas och vilka beslut som ska tas.

Stadgar kan innehålla följande:

- Namn, hemort, bildandedatum, årsmöten
 - Allmänna bestämmelser – t ex syfte, typ av verksamhet, föreningens sammansättning
 - Föreningsmedlemmar – medlemskap, medlemmars rättigheter och skyldigheter
 - Årsmöte och extra möte – tidpunkt, kallelse, förslag till ärenden, rösträtt, valbarhet
 - Valberedningen – sammansättning och uppdrag
 - Revisorer – rättigheter och skyldigheter
 - Styrelsen – sammansättning, uppdrag, kallelser, beslutsmässighet, omröstning
 - Sektioner – hur eventuella sektioner ordnas och sköts
 - Tvist – skiljeklausul
 - Bilagor
-